

Handboek Psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen

Th. Kievit, J.A. Tak en J.D. Bosch (red.) (2008)

Utrecht: de Tijdstroom

ISBN 978 90 5898 032 8

851 bladzijden

Prijs: € 58,-

Yesss, de nieuwe 'Kievit' is uit! Na de zesde druk (2002), is nu de zevende herziene druk met 851 pagina's een feit, aangepast aan de huidige psychodiagnostische praktijk en ontwikkelingen op testgebied.

Het *Handboek Psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen* is geen boek dat je in één adem uitleest of dat een tijdelijke plek op je nachtkastje verdient. Het is niettemin een uniek naslagwerk. Een boek dat iedere psychodiagnost in de kast moet hebben. Het boek bestaat uit drie delen: 1) Methodologie, 2) Methoden van diagnostisch onderzoek en 3) Domeinen van onderzoek. De eerste delen zijn vooral bruikbaar voor onderwijs. Deel 3 is het meest interessant voor mensen in de praktijk, die hier vooral veel over psychodiagnostische instrumenten kunnen opzoeken (uitvoering besproken met alle mogelijkheden, beperkingen, COTAN-beoordelingen, bestelinformatie en websites) en informatie aantreffen over allerlei specifieke doelgroepen (allochtonen, de 'ukkies', lagere niveaus enzovoort). Handig zijn de schema's, casuïstiekbesprekingen, observatielijsten en checklists, zoals voor de ontwikkelingsanamnese en de biografische anamnese van de ouders.

Sterk aan dit boek is de contextuele benadering waarin veel aandacht is voor het betrekken van de omgeving van het kind (gezin, school) in de diagnostiek. Ook het handelingsgerichte accent wordt eigenlijk

in de titel al aangekondigd. Ieder hoofdstuk is prettig leesbaar opgebouwd. Er wordt een begripsbepaling gegeven (waar hebben we het hier eigenlijk over?) en relevante achtergrondinformatie is aanwezig voor wie verdieping wenst. Leuk is het pleidooi voor gebruik van de 'puntkomma' bij weergave van testleeftijden: 7,5 jaar betekent namelijk iets anders dan 7;5 jaar. Een kind van 7,5 (zeveneneenhalf) jaar behoort de testleeftijd 7;6 jaar te krijgen (zeven jaar en zes maanden).

Zoals ieder boek, kent ook dit enkele inhoudelijke en vormtechnische onvolkomenheden. Inhoudelijk mis ik bij hoofdstuk 10, waarin de ingrediënten van een 'goed rapport' worden beschreven, onder meer de naam en discipline van een eventuele supervisor, en de etniciteit en het medicatiegebruik (of wie weet zelfs middelengebruik) van de onderzochte ten tijde van het onderzoek. Verder is bij de bespreking van gedragstherapeutische diagnostiek geen aandacht voor betekenisanalyses (Korrelbooms befaamde BA's) of 'derde generatie gedragstherapie' en ontbreken in het hoofdstuk over persoonlijkheidsonderzoek instrumenten als de MMPI-A (vanaf 13 jaar) en enkele vragenlijstendie vaak al genormeerd zijn vanaf ongeveer 15 jaar en dus ook toepasbaar zijn bij adolescenten. In het deel over juridische kaders ontbreekt de WGBO-bewaartermijn van vijftien jaar

(dossier inclusief ruwe testgegevens); niet geheel onbelangrijk. In het hoofdstuk over intelligentie ontbreekt aandacht voor de hiërarchische analysemethode van de WISC-III, zoals deze eerder in *Kind en Adolescent Praktijk* werd beschreven (nummers 2006-3 en 2007-2). Het stappenplan dat wordt besproken, is in grote lijnen identiek, maar kent ook enkele verschillen. Aandacht daarvoor was voor de lezer zinvol geweest bij bepaling van een eigen visie, zeker omdat de hiërarchische analysemethode in Nederland veel gebruikt wordt.

Hoewel de leespret er nauwelijks door vermindert, valt verder op dat de referenties in hoofdstuk 5 niet in de literatuurlijst zijn opgenomen en rondom bijvoorbeeld de SON-R zetfouten voorkomen, waarbij het _-teken is gemuteerd in een 'W' (o.a. op blz. 846). Bij de paginanummering is regelmatig een aantal achtereenvolgende pagina's weggelaten en in het hoofdstuk over intelligentie worden voor verbale subtests van de WISC-III nog oude eenletterige WISC-R afkortingen gebruikt.

Hoewel handboeken als deze onontkoombaar snel gedateerd zijn (iedere maand verschijnen nieuwe tests), is dit een boek waarmee we echter nog zeker enkele jaren heel prima vooruit kunnen.

Yaron Kaldenbach, *gz-psycholoog/kinder- en jeugdpsycholoog NIP*